

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átveve:
 Egész évre . . . 8 frt — kr.
 Negyedévre . . . 2 „ — „

Helyben házhoz hordva:

Egész évre . . . 10 frt — kr.
 Negyedévre . . . 2 frt 50 kr.

Vidékre postán szállítva:

Egész évre . . . 12 frt — kr.
 Negyedévre . . . 3 „ — „

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik minden nap a hétfői és ünnep utáni napok kivételével

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Apácza n. 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 4 kr.

NAGYVÁRAD, augusztus 3.

A rendes kerékvágás.

(K. Ö.) A napokban egy előkelő kormánypárti képviselővel a gabonaárhanyatlásról beszélgetve, a kormánypárti képviselő felsőhajtott: Isten ments meg bennünket a magas buzaáraktól!

Az uralkodó rendszer pártihivei körülbelül ezekbe a szavakba szokták börtöl-liberális szinpathiáikat burkolni. Ne legyen magas a buza ára! — kívánják — mert akkor nem tud megélni a nép. — A nép?

No igen, a nép. Az a nép, amely keze munkája után kénytelen élni s nem futja a tizennyolcz és husz krajczáros lisztre. A kisiparosság kivétel nélkül, sőt az állami gépezet azon munkásai nagy része is, kiknek több jut a munkából, mint a fizetésből.

Hiszzen, ha jó kívánságokkal s szándékkal lehetne a kis-emberek érdekeit érvényre juttatni, akkor az uralkodó rendszer kétségkívül már segített volna a kis emberek annyi féle bajain. De hát a jó szándékot csak igen lassan szokta követni nehézfejű tanítványa, a tett s azért látjuk, hogy a börtöl-liberális politika mind eddig megmaradt a jó szándék terén, mely ut tudvalevőleg a pokolba vezet. Mégis azonban farizeusi szemforgatással elszomorodik a nemzet sorsán. Sir a néppel, mikor az husz krajczáros lisztárakat kénytelen fizetni, s örvend, mikor a buza ára a mai nivóra aláhanyatlik.

De ha őszinte vallomást kellene tenniük, akkor nem azt mondanák: Isten

ments meg a magas gabonaáraktól, hanem azt kellene mondaniok, hogy most nem lehet magasabb a gabona ára, mert a gabonatőzsdén elhatározott dolog, hogy minden áron lenyomják a gabona árát, daczára a tavalyi rosz világtermésnek, mely a látható készleteket jóval az új buza megjelenése előtt eltüntette daczára országos viszonyainknak, a mikor a tavalyi országos csapáshoz az idejégverés járult, mely az ország egyharmadának termését tönkre tette.

De hát ilyen a börze eszejárása. Mikor a börzén játszó, de nem a börze intimusai közé tartozó spekuláns a viszonyok józan mérlegelése mellett a hausse-irányzatot tartja megokoltnak, biztosak lehetünk benne, hogy a börze baisse-játékot folytat. Ezt látjuk a gabonatőzsdén másfél hónap óta s ezt látjuk az értéktőzsdén, mely tavasz óta rövid megszakitásokkal az értékek felszoktatására adta magát, melyet sem az ország gazdasági s pénzügyi helyzete, sem a pénzpiacz viszonyai nem indokoltak.

Ez az a régi kerékcspás, melyben a börze mozog, azóta, hogy gabonapiaczi jellegéből önmagát kiforgatta. Számlálhatatlanok azok a milliók, melyektől a gazda-osztályokat már eddig megfosztotta, mert árdiktáló hatalma az árnyomásban nyilvánul. Ebben pedig segédkezik minden baisseier, kész örömmel és lelkesedéssel, kettős célt érve el vele, egyrészt megtömi zsebeit a spekuláció hasznával, másrészt gyengíti azt az elemet, mely hivatásánál fogva legnagyobb ellenfele a nagytőke mindent felszívó hatalmának.

Már többször mutattunk rá arra az illetéktelen befolyásra, melyet a gabonatőzsdé az árhullámzásra gyakorol, mert csakis ekkor virul az arbitrázs és szenved jogos érdekeiben a termelő. A legújabb áralakulások is csak megerősítik régebben elfoglalt álláspontunkat, annál is inkább, mivel az értékesítési viszonyok összes rizikóját maga a termelés s csak csekély hányadában a börze viseli.

Pontos statisztikai adatok nyomán irhatjuk, hogy az európai importországok buza fogyasztása kitesz 150 millió quartert, az enrópai exportországok fogyasztanak 75 millió quartert. A világ összes fogyasztása tehát 300 millió quarterre rug. Ebből a 300 millió quarterből, mely aratás után a világpiaczokon megjelen, a legitim spekuláció, tehát a malmok, a pékek s gabonakereskedők, átvész körülbelül 30 millió quartert, tehát az egész fogyasztásnak a tizedrészét és ebből a 30 millió quarterből legfeljebb ennek negyedrésze kerül az illegitim spekuláció kezébe s ennek utján a gabonabörzékre. A többi 270 millió quarter rizikója kizárólagosan a termelőket terheli, mindaddig, míg ez az óriási tömeg a fogyasztásba nem kerül.

Egy indokkal több annak bebizonyítására, hogy a gabonatőzsdék, melyek az összes buzatermelésnek csak 2 és fél százaléknyi rizikóját viselik, nincsenek feljogosítva arra, hogy a termelőnek az árakat diktálják, kik egész éven át viselik a termelés kockázatát.

Az európai spekuláció, köztük a budapesti gabonatőzsdé is csalónak ne-

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Cserebogár.

Irta: Endrei Kálmán.

A mult héten Debreczenben akadt dolgom. Egyik délelőtt, a mint a Kossuth Lajos utcán bandukolok, valaki hátulról hirtelen karját karomba fűzi. Rég nem látott kedves barátom: Béla volt, aki erőszakkal vitt magával otthonába.

— Talán már meg is nősültél? — kérdém tőle utközben.

— Meg biz' én! — mondá.

— Debreczeni nőt vettél?

— Nem pénzért nősültem!

— Akkor talán valamelyik szegény gentrynek a leányát vetted nőül?

— De azért bankó csináló sem vagyok!

— Ugyan kérlek felelj már a kérdéseimre!

— No ne légy olyan kíváncsi, mindjárt haza érünk s akkor ha meglátod a feleségemet és beszédét hallani fogod, azt hiszem magadtól is kitalálod, hogy honnan való.

A mint lakására értünk, egy kedves kis szőke asszonynak mutatott be Béla, a kinek dialectusán — bár alig észrevehetőleg — de mégis megérzett a szepességi sajátosság.

Olyan kedvesen mondá:

— „Ah az tudja roppant volt!“ (azt akarta mondani: roppant nagyszerű volt), hogy szinte kedvem lett volna még egyszer megcsókolni — a kezét.

Hanem nekem ugy rémlett, mintha láttam volna már valahol ezt a piczi teremést, de csak nem akart eszembe jutni, hogy hol?

Eppen kérdezni akartam tőle, hogy nem találkoztunk-e már mi egymással, mikor Béla nyakon csipett és bevitt a dolgozó szobájába, a hol minden protestálásom ellenére markomba nyomott egy csibukot s nekem akarva nem akarva dohányoznom kellett.

— No most már gyanítod ugy-e, hogy hova való a feleségem? mondá, mikor látta, hogy jól füstöl a hosszuszárum.

— Azt már kitalálom, hogy szepességi, hanem arra még nem jöttem rá, hogy hol láttam én a te kedves feleségedet. Mondjad csak: hogy is hívják született nevén?

— A . . . i Elzának.

— Hm! Persze hogy ismernem kell, mert a név sem idegen előttem, hanem a memoriám csak nem akar működni; — már látom, hogy előbb utóbb rászorulok a Weber-Rumpe »mnemoniká«-jára.

— Már pedig alig hiszem, hogy ismernéd, mert a feleségem soh' sem járt Váradon, te pedig a milyen jó utazónak ismerlek, kötve hiszem, hogy lettél volna azóta Szepességen, mióta a németszó tanulásáról onnan hazakerültél, hanem akkor Elza még pályába is bajosan volt. Különben ne törd rajta az eszedet, majd megkérdezheted déliben a feleségemet, hátha ő emlékszik valamire.

E perczen kihívta a szobaleány Bélát azzal, hogy künn egy ur keresi, mire én egyedül maradvam legelőbb a falon függő arczképe-

ket vettem sorra s itt a többek között megpillantottam az Elza leánykori arczképét is, a mi némi erőt kölcsönzött gyöngye memoriámnak.

E képet látva már tudtam, hogy Elzát én személyesen ezelőtt sohasem láttam, hanem igenis annál gyakrabban a fényképét. De hogy hol? — hiába! nem tudtam.

Bosszankodva ültem le egyik zsölyébe s lapozgatni kezdtem az asztalon heverő könyvekben, — majd egy színes táblájú emlékkönyv vonta magára figyelmemet, melynek fedelén ott ragyogott az »Elza« név.

Kezembe véve magától fölnyitott az egy lapon, a hol a következő emléksorokat olvastam:

»Alkonyati félhomályban
 Tágra nyílott ablakok,
 Gömb-akácok lombja között
 Hunyni tőrő rovarok.

Meszszűnven hegedűsírás . . .
 Itt egy galamb kesereg;
 Nyílt ablaknál kettlen, ifjan
 Szőnek, fonnak terveket.

Egyik klastrom falai közt
 Sejt találni nyugodt hont,
 A másik meg távol . . . messze . . .
 Vél dereng'ni egy jobb kort.

Tiz év mulva össze hoz-e
 Bennünket a sors szele?
 Mi leszek én? hol leszek én?
 S te apácza leszesz-e?

vezte *Leitert*, az amerikai buzaspekulánst, mert Leiter azt mondotta, hogy vesz tíz millió bushel búzát határidőre s kijelentette, hogy az eladók tényleg tartoznak szállítani a kikötött mennyiséget. Az európai baisseisták azonban már eddig is több mint 50 millió bushel búzát adtak el határidőre az amerikai börzéken, anélkül, hogy csak egy szem buza is a kezökben lett volna. S mikor ezen fiktív eladások következtében a buza ára lehányatlik 40 százalékkal, akkor a spekuláció nagy bölcsen rámondja, hogy ez természetes árhanyatlás.

És az ilyen manipulációk érdekében zengi kórusban a kormánypárti börze-liberalizmus: Isten ments meg a magas buzaáraktól!

Mi is Istent hívjuk segítségül s azt mondjuk: Isten ments meg a börze-liberalizmustól s a differenciális játéktól! Ha ennek a kettőnek az uralma vége szakad, a többi elvégezzük úgy, hogy a fogyasztó se legyen igazságtalanul megterhelve s a termelő is megkapja a megérdemelt munkadíjat.

Azok a földműves-egyesületek.

A földművelésügyi miniszter minden eszéköt megragad a szociálizmus fékezésére. Azon feltevésből kiindulva, hogy a szociálizmus üszkei a földműves-egyesületekben, a népkörökben sutorognak, — ezért a meglevőket alapszabály áthágás címén feloszlattja, újabb alakulásokat pedig nem engedélyez azon indoklással, hogy az egyesület alakítására vállalkozó munkások eddigi magatartása nem nyújt elég biztosítékot arra nézve, hogy az alapszabályokban körülírt célok helyett, nem-e egészen más leplezett célok forognak fenn. Így újabban a budafoki, a zentai, a dunaföldvári és a hódmezővásárhelyi munkás egyesületek alapszabályait utasította vissza.

A vasszigor ezen mozgalmakkal szemben mindenesetre helyes dolog, vajha azonban ez a miniszteri buzgalom ne lenne: *vak* szigor,

mely nem fékezésére szolgál a bajnak, hanem inkább a különben is ingerlékeny kedélyek fokozottabb elkeserítésére.

Mert nem kell ám gondolni, hogy a miniszter feloszlató rendelete, vagy visszautasító végzése a gyülekezeteket, vagy azon titkos célok végrehajtását megakadályozná. A különbség csak az, hogy a gyülekezetek nem nyilvánosan ellenőrizhető helyiségben mennek végbe, hanem titkos helyeken.

Az is tudnivaló dolog továbbá, hogy az »egylet« füstös falaival, lócaival s néhány hirlapjaival féltett kincsét képezi a földművelő népek, melybe oly örömet gyűl össze, hogy a legújabb híreket felolvastassa magának, hogy napi élményeit elbeszélhesse. A nagy szociális véres kitörések csaknem mind az egyletet ért kalamitások folytán keletkeztek.

Elmondható tehát, hogy minden ily miniszteri elutasító végzés többé-kövésbé felkorta a pernye alatt alvó parazsat.

Az új kongrua-bizottság.

A kongrua-rendezés lassan halad előre. Eddig alig van haszna belőle az alsó papságnak, minthogy — több adót vetnek ki rájuk az ügybuzgó pénzügyi tisztviselők, kik minden kezük ügyére kerülő adatot szorgalmasan felhasználnak, hogy emeljék a kincstár adó-jövedelmét. Hogy valóban segítve mikor lesz az alsó papság baján, még csak nem is sejtjük, Éppen azért minden újabb mozgalmat e téren örömmel üdvözlünk abban a reményben, hogy talán közelebb hozza azokat, akik igazán reá szorulnak a segítséghez. E szempontból örömmel fogadjuk a kongrua-bizottság újja szervezését is, melyet a hivatalos lap tegnap száma a következőkben ad:

A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter az elégtelenül javadalmazott mindkét szertartású kath. papság kongruájának rendezése céljából kiküldött központi kongrua-bizottságot új tagokkal egészítette ki.

A bizottságba, melynek elnöke dr. *Samassa* József egri érsek, előadója dr. *Timon* Ákos egyetemi tanár, a püspöki kar négy kiküldöttje:

Mihályi Viktor gyulafehérvári gör. szert. kath. érsek, *Bende* Imre nyitrai, dr. *Steiner* Fülöp székesfehérvári és *Ivánkovits* János rozsnyói püspökök mellett, az *egyházi* férfiak köréből meghivattak: dr. *Walter* Gyula esztergomi kanonok; *Szmrecsányi* Lajos egri kanonok; dr. *Várossy* Gyula kalocsai kanonok; dr. *Laurán Agoston* nagyváradai gör. szert. kanonok; gróf *Széchenyi* Miklós jaáki apát; dr. *Dunszt* Ferencz hahóti apát; *Rosos* István sídfoki plébános; *Cseko* Gábor t. kanonok, kaáli esperes-plébános; *Rabár* János cz. apát, főesperes, nagykomjáti plébános; *Dedek* Crescens Lajos esztergom főegyházm. áldozár, egyetemi könyvtárnok;

a *világiak* sorából: a régi tagok: gróf *Andrássy* Tivadar v. b. t. t., országgyűlési képviselő; *Bossányi* László; *Fenyvessy* Ferencz főispán; *Horánszky* Nándor országgyűlési képviselő; *Mohay* Sándor országgyűlési képviselő; *Németh* Péter kuriai bíró; örgróf *Pallavicini* Ede főrendiházi tag; báró *Rudnyánszky* József főrendiházi tag; *Spett* Vincze ügyvéd; *Unger* Alajos;

új tagokul meghivattak: *Angyal* József nyug. miniszteri tanácsos, országgyűlési képviselő; gróf *Desseffy* Aurél főrendiházi tag; *Emmer* Kornél ny. kuriai bíró, országgyűlési képviselő; *Ernusz* Kleemen ny. curiai bíró főrendiházi tag; *Forster* Gyula ny. miniszteri tanácsos, földhitelintézeti igazgató; *Győrffy* Gyula országgyűlési képviselő; dr. *Gyürky* Ödön, a budapesti kath. kör titkára; *Kammerer* Ernő országgyűlési képviselő; *Klobusiczky* János országgyűlési képviselő; *Nedeczey* János országgyűlési képviselő; gróf *Majláth* József főrendiházi tag; *Pauler* Gyula miniszteri tanácsos, orsz. főlevéltárnok; *Ruffy* Pál országgyűlési képviselő; *Szabó* Jenő ny. miniszteri tanácsos, főrendiházi tag; ifj. gróf *Széchenyi* Imre főrendiházi tag; *Szentiványi* Zoltán; gróf *Serényi* Béla országgyűlési képviselő; *Smialovszky* Valér országgyűlési képviselő; ifj. gróf *Zichy* János országgyűlési képviselő;

a *miniszteriumok* kiküldöttjeiként meghivattak: a belügyminiszteriumból *Szell* Ignác államtitkár; az igazságügyi miniszterium részéről: dr. *Vavrik* Béla kir. curiai tanácselnök és dr. *Töry* Gusztáv miniszteri osztálytanácsos; a pénzügyminiszteriumból: *Bakonyi* Géza osztálytanácsos és *Tonhazy* Gyula jogügyi főtanácsos; a vallás- és közoktatásügyi miniszter kiküldöttjei: dr. *Várady* L. Árpád osztálytanácsos és *Toszt* Gyula miniszteri tanácsos, közalapítványi kir. ügyigazgató.

Budapestben, 189... évi július hó 18-án — hogy reá emlékezzél — írta szerető barát-nőd S... y Etelka.

— Most már minden világos lett előttem. Etelka ugyanis váradi leány, nekem igen kedves ismerősöm, a ki hét évvel ezelőtt, mikor a gymnasium hetedik osztályát Budapesten elvégezve hazajött vakációzni, nagyon sok szépet beszélt előttem az ő kis aranyos Elza barátnőjéről, legkedvesebb kollégájáról. Nála láttam többször az Elza arcképét is, azért tűntek fel vonásai előttem olyan ismerősöknek.

Milyen különös is az élet!

— Akkor — most már jól emlékszem — sokszor mondtá Etelka, hogy ő ha az érettségit leteszi, kimegy Párisba vagy Münchenbe, mert bár — mint mondtá — nagy hajlamot érez ugyan mind a festészethez, mind a költészethez s ha mégis inkább a festészet mellett marad, az azért történik, mert a festőművészek száma még jóval kisebb, mint az íróké. — Elzáról pedig úgy beszélt, mint apáczejelölt-ről, ki miután első ideáljában csalódott, többé mit sem akar hallani a világról.

Igy mondtá ezt Etelka s én már akkor is megmosolyogtam e terveket, válaszul némi nyomatékkal mondván:

»Ember tervez,
Isten végez!«

És ime csakugyan másképen lett, mint a hogy azt a serdülő leányok tervezték, mert Etelka ma orvosdoktor, a betegeknek mentő anyaga, Elza pedig boldog feleség és anya, a kinek két szőke fürtű apró fiúcska kapaszkodik kötényébe.

A mint így elmélkedem, kezeim önkénytelenül széttárták a »Vasárnapi Ujság« egyik példányát, mely — összehajtogatva az »Emlékkönyv«-be azon helyen volt betéve, hol az előbbi emléksorokat olvastam.

Egy beszély, melyet Béla írt, (a ki mellelleg szólva nem utolsó tehetség) volt benne, a melynek czime vastagon aláhuzva vörös czeruzával) ez volt:

»Cserebogár.«

Már ezt elolvastam, gondolám, ugyis régen nem élveztem már a Béla műveit s ez, miután a czim feltűnően alá van huzva, bizonyára egyike lesz legjobb dolgozatainak.

És olvastam a következőket:
Egy olyan esztendőben, jó régen ezelőtt, mikor a cserebogarak minden fát megszállva tartanak, hogy nekem, kinek megboldogult apámról kis szőlőcske, benne néhány féltve őrzött, jól gondozott gyümölcsfával jutott örökségül, igen sok bosszúságot okoztak a cserebogarak pusztításai.

Irtottam is nyakra főre a pokoli fajzatot, a mikor csak szerét ejthettem.

De mit ért az én buzgóságom, ha a szomszédaim, — a kik tisztesség ne essék szólnán szörnű lústa gazdák, — közönyösek maradtak a rendőrkapitányi hivatal ama hirdetése dacára is, miszerint a cserebogarak literjét 2 krajczárért (akkor még nem fillérkedtünk!) váltja be.

Hasztalan fáradság, haszontalan tevékenység volt az enyém, mert egy szem gyümölcs sem termett azon évben fáimon s mégis ma már, kedvenczem te vagy: cserebogár.

Ma valóságos rémület fog el, ha látok hajszát, mely a cserebogarak ellen van irányítva; — ha pedig valami rakoncátlan gyermek fut — kalapját ütésre készen tartva — az én kedvencz rovarom után, úgy őt megállítom s egy ragyogó tizfillérest nyomva a markába: megfogadtatom vele, miszerint többet nemcsak hogy nem bántja sárga bogaraimat, hanem még társait is megakadályozza azok üldözésében.

Mondhatom: ezen a réven már szép kis összegecskét kiosztottam, mert az imposztorok, a kik bennem a cserebogarak maecenását fedték fel, szép számmal aspirálnak amúgy sem duzzadt erszényemre.

A cigányprimás is, ha elvéte valamelyik vendéglőben megjelenek, tüstént oldalba figyelmezteti a kontrást, mondván:

— Te Csicsa te, itt van már a Cserebogár ténsur, hat csak kezdjük rá!

A legközelebbi nőta persze nem más, mint:

»Cserebogár, sárga cserebogár.«

Azt a világos barna ruhát is, a mely a cserebogár színének mása, én hoztam divatba, s a kereskedő, ki ilyen színű szövetén semmi mód' nem tudott tul adni, ma olyan jó gsefeket csinál azokkal, hogy nekem hálából — nevénapjára egy öltönyre való remek cserebogár színű finom szövetet küldött a következő levél kíséretében:

»Mélyen tisztelt Nagyságos ur!
Kegyes Jóltevőm!

Midőn már csaknem a tönk szélén álltam, s naponként épen arról gondoltam:

A háború.

Budapest, aug. 3. (Saját tud. táv.) Madridból táviratozzák: A pénzügyminiszter a gabonahozatal kérdésével foglalkozik. A gabona behozatal tilalmának határidejét valószínűleg meghosszabbítják. Az a hír kering, hogy 2 spanyol gőzhajónak sikerült Kuba ostromzárját áttörnie, a mely alkalommal állítólag megtámadták őket.

Budapest, augusztus 3. (Saj. tud. táv.) Madridból sürgönyzik: Alfonzo király ma néhány órára felkelhetett ágyából.

Budapest, aug. 3. (Saj. tud. táv.) Washingtonból jelentik: A Filippi szigeteken levő szárazföldi és tengeri amerikai haderők főparancsnokát utasították, hogy lépjen fel a felkelők ellen, ha zavargásokat akarnának támasztani. Ezzel az utasítással egyidejűleg tudtára adták az apostoli nuncius ama közlését, a mely azt mondja, hogy Aguinaldo csapatai azzal fenyegettek, hogy a cavitei püspököt és papságot legyilkolják.

Budapest, aug. 3. (Saját tud. táv.) Madridból sürgönyzik: Manilából kelt magántávirat szerint a helyzet ott változatlan. A spanyolok és tagalok között néhány jelentéktelen összeütközés történt. A tagalok 5 spanyolt lelőttek, közöttük Sboleon ezredest is. San Juan de Poerto Ricóból érkezett távirat jelenti, hogy 2000 önkéntes meghódolt az amerikaiaknak.

Budapest, aug. 3. (Saj. tud. táv.) Madridból sürgönyzik: Tegnap nem volt minisztertanács. Cataloniába, Arragoniába és a vizcjai tartományokba csapatokat küldtek.

Budapest, aug. 3. (Saját tud. táv.) Az »Evening Journal« jelenti Madridból: Spanyolország elfogadja a béke főfeltételeit, hogy az ellenségeskedések megszűnjenek, még csak a részletek megállapítása van hátra. A béke végleges megkötésére haladéktalanul delegációt fognak választani.

vajjon nem volna-e jó egy pisztolydurranással véget vetni sanyaru életemnek, mélyen tisztelt Nagyságos ur, kegyes Jóltevőm nagylelkű volt üzletembe betérni, s tőlem — kegyesen — egy öltönyre való cserebogár színű ruhakelmét vásárolt.

Oh jól tudom, hogy mélyen tisztelt Nagyságos ur, kegyes Jóltevőm ezt azért tette, hogy tudva, vagy legalább hírből hallva szorongatott helyzetemet: rajtam némileg segítsen; s ime az emberek, kik látva, hogy Nagyságod nem állal cserebogár színű ruhába öltözni, meg kedvelték azt, s azóta ily színű kelméim, melyek miatt épen buknom kellett volna, oly nagy kelendőségnek örvendenek, hogy ez által anyagi viszonyaim teljesen rendezve lettek.

Ne utasítsa ezért vissza Nagyságod hálás-érzületemnek e csekély megnyilatkozását, hanem fogadja ezt kegyesen tőlem, mint oly egyéntől, kit a halál küszöbéről hívott vissza a élők seregébe s a ki vagyok, mélyen tisztelt nagyságos urnak, kegyes jótevőmnek

örök hálára kötelezett szolgálja

Z. . . Vilmos,
kereskedő.

Most még csupán egyet akarok keresztül vinni, azt nevezetesen, hogy a kinaikat a cserebogár pástétom élvezetétől, ami pedig nekik legkedvesebb delikatessük, elszoktassam.

De hát — kérdik önök — miért e nagy cserebogárszeretet?

Honnan e nagy változás?

Am figyeljenek! elmondom.

Tavasz derekán történt, hogy betegségemből felépülve, orvosom tanácsára üdülés cél-

tani. Spanyolország egy vagy két változtatást fog kivánni a békefeltételekben. Ha ezeket elfogadják, a békekötést azonnal aláírják.

Budapest, aug. 3. (Saját tud. táv.) New-Yorkból sürgönyzik: A részvénypiac változatlanul nyílt meg, későbbi folyamán szilárdult és alig változó árákkal zárult. Részvényforgalom 399.000 darab.

Budapest, aug. 3. (Saját tud. táv.) New-Yorkból távirják: A »New-York Herald« azt mondja, hogy Amerikának meg kellene tartania a Filippi szigeteket és 2 hatalom által gyakorolt védnökség alá helyeznie, ha csak az Anglia iránt való barátságos érzület jeléül is.

UJDONSÁGOK.

TÁJÉKOZTATÓ.

Régészeti és történelmi muzeum (Schlauch park-nyitva minden vasár- és ünnepnap d. e. 10 órától fé) 1-ig és d. u. 3-5-ig 10 krért. Kedden és csütörtökön d. u. 3-5 óráig 20 krért. Más időben 50 kr.

* **A Szent István-napi szónok.** Szent István napján a budavári koronázó Mátyás-templomban tartandó istentiszteleten a hercegprimás megbízásából *Franciscs* Norbert Benedek-rendi áldozópap és kir. tankerületi főigazgató mondja az ünnepi beszédet.

* **Személyi hír.** R a g á n y János városi főszámvevő tegnap Bihar-Füredre utazott, ahol szabadságidejét tölti.

* **A budapest-erzsébetvárosi templom építése.** A székes főváros közgyűlése 218,853 forintot szavazott meg az erzsébetvárosi templom belső felszerelési munkáinak kivételére. A belügyminiszter tegnap érkezett leiratában jóvá hagyta ezt a határozatot.

* **„Báró Fejérvári laktanya.”** Már említettük, hogy a debreczei 2. honvéd-huszár ezred parancsnoksága megkereste Nagyvárad város tanácsát azon kérelemmel, hogy a befejezéshez közeledő nagyvárad honvéd huszár

laktanyát »Báró Fejérvári laktanyának« nevezék el. Nagyvárad város tanácsa tegnap délelőtt foglalkozott a kérelemmel s javasolja a törvényhatósági bizottságnak, hogy irjon fel a kérelem teljesítése végett a honvéd miniszterhez.

* **A román nyelv és irodalom egyetemi tanszéke.** A hivatalos lap tegnap száma a következő egyetemi tanári kinevezést közli:

Vallás és közoktatásügyi magyar miniszterem előterjesztésére *Ciscán* János országgyűlési képviselőt a budapesti tudomány-egyetemen a román nyelv és irodalom nyilvános rendes tanárává a rendszeresített illetményekkel kinevezem.

Kelt Ischlben, 1898. évi július hó 10-én.

FERENCZ JÓZSEF, s. k.

Wlassics Gyula, s. k.

Nem ismerjük közelebbről az új egyetemi tanárt, de a viszonyokkal ismerős körökben feltűntet kelt olyan érdemes és kipróbált férfianak a mellőzése, mint a milyen *Moldován* Gergely, kolozsvári tanár, ki másfél évtized óta széleskörű irodalmi működést fejt ki a román-magyar barátság előmozdítása érdekében.

* **A budapesti önkéntes mentőegyesület segélyezése.** A belügyminiszter jóváhagyta a főváros közgyűlésének ama határozatát, amely az 1898. évre 10,000 forintot szavazott meg a budapesti önkéntes mentőegyesület részére közhasznú és sikeres működésének segélyezésére.

* **A járványos betegségek Bihar megyében.** Dr. *Popovics* György, Bihar megye főorvosa összeállította a megye területén július második felében, 15-től 31-ig előfordult járványos betegségek statisztikai kimutatását. E szerint a *verhas* Jákó-Hodoson 1 esetben, Szalárdon 1 esetben fordult elő a fél hónap alatt. Halálozás nem történt. A *difteritiszt* a fél hónap alatt B.-Ujfalun és Bakonyszeg községekben 1—1 esetben konstatálták; az előbbi időből maradt 5 beteg az egész megyében; meghalt 1. — A *kanyaró* Hegyköz-Száldobágyon 2 újabb esettel, Udvariban 34, Bárádon 18 és Nagy-Létán 4 új esettel szerepelt; régebbi beteg volt 39. Meghalt összesen 5 gyermek kanyaróban. A *hök-hurut* Derecskén 1, Farkaspatakon 1, Nagy-

jából egyik kisebb szepességi városba, M. . . be rándultam le.

Egyik este, midőn szokásom szerint a korzón sétámat tevém, holmi égi tűnemények szemléltetése céljából különösen sokan nyüzsgöttek a sétány utjain.

En gondolataimmal elfoglalva lépkedtem a sétálóknak között, nem sokat törődve az ott fölös számban levő szép nemmel.

Csintalan kacszaj, évődő megjegyzések; a szerelmeseknek sóhajokkal vegyített turbókolásai, az urasági kastélyból idehallatszó páva-visítás mind, mind hatástalanok maradtak reám; befogadatlannal surranva tova hallóérzékeim kápuja előtt.

Gondolataim fonalát ekkor egy koppanás rezzentette félbe, melyet orromon észleltem.

Amint hirtelen odanyulok: »bzu«, s azzal elrepül a cserebogár.

Erre már kizökkentem a nyugodtság kerékvágásából; hogy is ne! mikor ezek a haszontalan bogarak, melyek otthon minden gyümölcsömet megdézsmáltak, még itt sem hagynak békén. Nosza utána is ütöttem, hanem a bot, mely eredeti butasággal van megverve, a cserebogár helyett egy női kalapot ütött le s még mielőtt bocsánatot kérhettem volna a kalap tulajdonosától, már akkor a hölgy kísérlője egy ifju ember ott szította mellettem a fogát s nem éppen hizelgő kifejezések kapcsán nekem azt a tanácsot adta, hogy: ha részeg az ur, maradjon otthon s ne jöjjön a korzóra védtelen hölgyeket bántalmazni.

Eddig jutottam az olvasással, mikor visszaérkezett Béla, aki látva, hogy mit olvasok, felkaczagott:

— No te szegény barátom, — mondá, — úgy látszik unalmadban reá fanyalodtál az én házasságom történetének elolvasására.

— Csak nem azt irod talán benne?

— Dehogyan is nem! Persze, hogy azt! Elolvastad?

— Nem egészen, addig jutottam, a mikor téged annak a hölgynek a lovagja inzultál.

— No hát soh'se untasd magad tovább vele, majd elmondom én néhány szóval, ha érdekel, mert ott nagyon hosszú lére eresztve tálalom fel, a mint azt észre is vehetted az elolvasottakból.

— Kérlek szépen!

Tehát így történt tovább: Az a hölgy, a kinek a kalapja lerepült, Elza, a feleségem; a kísérlője pedig, a ki inzultált, a sógorom, akivel a lovagiasság (?) szabályai szerint megverekedtem és őt — bár nem volt szándékom — megvagtam.

Persze bocsánatot kértem ekkor tőle s megmagyaráztam neki, hogy az egész kellemtelenség okozója egy elrepült cserebogár. Erre természetesen megbékült s én — miután több napig feküdnie kellett — őt többször meglátogattam.

Elza, a ki épen pár nap mulva akart kolostorba vonulni, bátyja felgyógyulásáig, hogy őt ápolhassa, még künn maradt s bár eleinte, érthető okból nagyon haragos szemeket vetett reám, később mégis viszonzta szerelmemet s a kolostorba készülő leányból később feleség lett, az én drága kis feleségem.

Nos, tehát már tudod, fejezd be Béla elbeszélését mosolyogva, hogy miért lettem én a cserebogarak protektora.

Báródon 2, Kis-Báródon 1, M.-Telkiben 6 esetben fordult elő a félhónap alatt, míg régebben megbetegült kanyaróban 9. Összesen meghalt 2. A fültömrigylob megszűnt a megyében. A *hólyagos himlő* azonban tovább is uralkodik. A 3 régebbi betegen kívül B.-Böszörményben, Udvariban és Zsákán 1—1, Nagy-Rábén 3 újabb betegség fordult elő a félhónap alatt; meghalt 1. — A *vörheny* Kalugeren 5, V.-Rogozon 1 újabb esettel fordult elő, míg július első feléről 5 beteg maradt. Ez a fertőző betegség legtöbb életet kívánt; meghalt a félhónap alatt 5 gyermek. — Agyerinczhártyalobb Micskén, hasihagymáz Érkeserűn 1—1 esettel konstatáltatott.

* **Helyettesítés.** *Bulyovszky* József dr. polgármester, a katonai, illetőségi és kórházi lakosztály élére *Szűts* Dezső aljegyzőt rendelte ki hosszabb időre. A megbízott tisztviselőt *Lukács* Ödön t. aljegyző helyettesíti.

* **Közigazgatási ülés.** Nagyváros közgazgatási bizottsága ma, csütörtökön d. u. 3 órakor tartja rendes havi ülését a város-házán.

* **Köszönet a meghívásért.** Nagyváros törvényhatósági bizottsága méltányolva egy orvosi kongresszusnak a helyi közegészségügyre fontos kihatását, a legudvariasabban meghívta az országos orvos-szövetséget, hogy Nagyváradon tartsa meg jövő évi kongresszusát. A meghívásra a következő megleghangu köszönet érkezett dr. *Bulyovszky* József polgármesterhez:

Nagyságos Polgármester Ur!

Nagyvárad törvényhatósági bizottságának egyhangú szíves elhatározása, hogy az orsz. orvos-szövetség kongresszusát jövő évre meghívja, hálával és örömmel töltött el, kérem Nagyságodat, köszönetemet kijelenteni és személyére is elfogadni; a nagylelkű meghívást a legközelebbi kongresszus elé fogom terjeszteni.

Nagyságos Polgármester úr kész szolgálja.
Budapest, 1898. aug. 1.

Dr. Kélli Károly,

az orsz. orvos-szövetség elnöke.

* **Tanító áthelyezés.** A vallás és közoktatásügyi m. kir. miniszter *Szabó* Dénes körös-révi és *Juhász* Lajos lessi állami elemi iskolai tanítókat kölcsönösen áthelyezte.

* **A meghiusult nagy keresztelő.** Nagyváros törvényhatósága tudvalevőleg elvetette a kiküldött bizottságnak az utcák új elnevezésére vonatkozó javaslatát. Egyszerre olyan khaoszt teremtett volna a javaslat, a melyben évtizedek múlva sem tudunk volna eligazodni. Százötven utcát nem lehet csak úgy könnyen elkeresztelni. Egészen más kérdés, hogy Nagyváradon alkalmoszerű-e most a házszámokkal egyidejűleg 20—25 egyforma, vagy rossz hangzásu, »kis« és »nagy« jelzőkkel ellátott utcának helyesebb nevet adni. Ezt mindannyian kívánatosnak tartjuk. A közgyűlés határozatához képest a tanács megbizta *Komlóssy* József gazdasági tanácsost, ifj. *Rimler* Károly főkapitányt és *Busch* Dávid főmérnököt, hogy az utcák elnevezésére 60 nap alatt javaslatot terjeszsenek a tanács elé.

* **Tiltalom a drogueriákra.** Számtalan panasz érkezett a belügyminiszterhez, hogy a droguisták az új gyógyszereket és gyógyszerfélleket derűre-borura árulják. A miniszter az országos közegészségügyi felügyelőt hallgatta meg e tárgyban s annak véleménye alapján körendeletet intézett az összes törvényhatóságokhoz, amelyben kimondja, hogy a droguisták új gyógyszereket és gyógyszerfélleket ki nem szolgálhatnak.

* **Tüzeset a vasfürdőben.** Tegnap délután 5 óra előtt a régi dolgozóháztól tüzet jeleztek a tüzoltó-örtanyára, mire az őrség két kocsi-

val kivonult a tűz helyére, a Vasfürdőhöz. Hatalmas izzó tüzhalmazt találtak a fürdő gépházában, hol a gőzgép mellé behordott rengeteg fa égett. Valószínűleg még délelőtt pattanhatott ki egy parázs a fa közzé s ez emésztette a két-felé fűrészelt hasábfákat, míg a tűz fellobbant. A tüzet az épület emeletén lakó *Puskás* Lajos megyei árvaszéki ülnök vette észre s adott hirt a fürdőben. Szerencse, hogy a tűz nappal ütött ki, mert így könnyű volt az oltás, míg éjjel bizonyosan elhamvasztotta volna az egész épületet. A tűznél *Mezey* Mihály főparancsnok, *Diósy* Soma alparancsnok, a rendőrségtől *Kapcány* Gyula rendőrbiztossal sok rendőr jelent meg. A fa-hasábokon kívül más nem égett el.

* **Köszönet-nyilvánítás.** A vallás és közoktatásügyi m. kir. miniszter dr. *Holub* Emil hírneves afrikai utazónak, középiskolai adományáért köszönetét nyilvánította.

* **Az új járványkórház — 40.000 frt.** A járványkórház helyül megvásárolt *Bölyny*-féle telken a város mielőbb felakarja építtetni a kórházat, mert a mostani ideiglenes helyiség egy emelendő barakkal nagyobb járvány esetén nem felelhet meg a szükségnek. A járványkórház felépítése mintegy 40.000 frttal terheli meg a város pénztárát. Szó volt róla Nagyváros tanácsában, hogy nem volna-e czél-szerű, ha az építkezéseknél eltekintenének a városi egységáráktól, mert ezek igen magas összegben vannak megállapítva. Végre is *Komlóssy* József tanácsosnak adták ki a kérdést, hogy tanulmányozza és adjon be javaslatot. — Kapcsolatosan megjegyezzük, hogy az új bonczházat az újvárosi központi temetőbe építik 1400 frt költségtervezettel.

* **Elzúllott ifju.** Apjának halálát okozta határtalan könnyelműsége által *Krikkai* János. Az öreg *Krikkait* mindenki rendkívül becsületes embernek tartotta és nagyon csodálkoztak, mikor a nagyvárad városi pénztárban, melyet ő vezetett, 600 frt hiányt találtak. *Krikkai* öngyilkos lett és halála után derült ki, hogy a hiányzó pénz, az atya tudta nélkül fia, *Krikkai* János sikkasztotta el. A fiatal ember ezek után nyomtalanul eltűnt. Csavargásra adta magát és rokonainak kegyelem kenyeren élt. Legutóbb egy makói rokonánál húzódott meg: *Dégi* István vagyonos bádognál. Itt egészen megfélekedtek multjáról és az üzletet is rábizták. Csakhamar észrevette azonban *Dégi*, hogy a pénztárából nagyobb összegek tűnnek el és néhány hét alatt három ezer forint hiányt konstatált. A napokban rájött arra, hogy meglopják és ezzel egyidejűleg unokaöccse *Krikkai* János is eltűnt. A szerencsétlen ifju Nagyváradra jött s tegnap ismerőseinél panaszkodott, hogy teljesen nyomorban van. Természetesen a makói rokona kárára elkövetett csalásról mélyen hallgatott. A nagyvárad rendőrséggel, már mint 14 éves gyermek meggyűlt a baja; a Kunz üzletből százakra menő árukat lopott. Atyja azonban kifizette a czég kárát.

* **Előléptetés.** Keddi számunkban közöltük a nagyvárad posta- és távirda igazgatóság körében legutóbb történt előléptetéseket. E közleményünk kiegészítésül közöljük, hogy *Dévald* Dezső békés-csabai posta- és távirdai gyakor-nok a többi előlépett tisztviselővel egyidejűleg ugyancsak előlépett posta- és táv. tisztte.

* **Hat pap-testvér.** A brünni székesegyházban dr. Bauer püspök július 31-ikén szentelte pappá *Kolisek* Jánost, kinek már öt idősebb fivére pap. Ez alkalomból a brünni *Petersbergen*, legidősb fiánál élő anyát, egy protivanovi takács és házaló özvegyét a király Ischlból a következő távirattal tüntette ki: »Benső örömmel értesültem, hogy önfeláldozó odaadása folytán most már a hatodik fiát szentelték pappá. Önnek a legteljesebb elismerésemet fejezve ki a szép eredményért, mely-lyel Isten megjutalmazta fáradozásait, szívem-

ből kívánom, hogy derék fiaiban még sok öröme legyen. *Ferencz* József. — A hat fiu nevei: *Kolisek* Ferencz hittudor, zsinati tanácsos és káptalani helynök Brünben; *Lipót*, lelkész Vorkloster-Tischnowitzban; *Alajos*, bölcsészettudor, lelkész és hitoktató az eibenschitzzi siket-néma-intézetben; *Ignác*, káplán Lundenburgban; *Károly*, káplán Hőstingben és *János*, kinek első miséje e hó 7-ikén lesz szülővárosában Protivanowban.

* **Több ezer éves halak.** Sokat beszéltek, irtak már arról, hogy meddig maradnak el a halak s mondtak is már róla hihetetlen dolgokat. Több ezer esztendő halat azonban eddig nem igen láttak úgy, hogy husának, szálcáinak teljes épségében lett volna. Ilyenek kerültek elő nemrégiben az amerikai Egyesült-Államok nyugati részében, a hol most egy nagy sóbányát ásnak, a melynek hossza ötven, szélessége husz kilométer. A dolgozó munkások munkájuk közben száz meg száz halra akadtak, a melyek husuk épségét teljesen megtartották, mintha csak valami jégsekreányben lettek volna. A halak a csukához hasonlítanak, de elűnek a vidék halaitól. A sóbánya munkásai megfőzik és megeszik ezeket az ősi halakat. A tudósok, akik elmentek e csodálatos dolog megtekintésére, úgy képzelik, hogy a sóbánya helyén valamikor tenger lehetett s a halak öt-hat ezer éve szorultak bele.

* **A debreczeni dalegylet Spanyolországban.** A debreczeni dalegylet elnökségéhez levél érkezett Spanyolországból, amelyben felkéri a dalegyletet, hogy spanyol sebesültek javára a spanyol fővárosban hangversenyt rendezzen. A költségeket az e célra alakított spanyol bizottság viselné. Hir szerint a debreczeni dalegylet Konstantinápolyban való szereplése anynyira megnyerte a spanyol konzul tetszését, hogy direkt ő hívta fel a dalegyletre honfitársai figyelmét.

* **Magyar vér Kubáért.** A spanyol-amerikai háború nem csak a spanyolokra, de mireánk is végzetes volt. Mint ugyanis Fiuméből írják: „*Mária Theresia*“ nevű hadihajónk, amelyet azért küldtek a harcztérre, hogy a tengeri ütközetek lefolyását tanulmányozza, visszatérő utjában a nyílt Oczeánon egy tengeri örvénybe jutott és csak hajszálon függött, hogy el nem süllyedt. Az óriási hullámok *hat matrozot sodortak le* a fűdélzetről, úgyszintén a mentő csónakokat is letépte. Az elpusztult hat matroz nevét a közös hadügyminiszterium csak a hadihajó visszatérése után fogja közzétenni.

* **A cigányok ellen.** *Halász* Lajos és szomszédjai, mindannyian nagy-párizs-utcai lakosok hosszabb kérvényben panaszkodnak az említett utcában lakó cigányokra, kik erkölcstelen viselkedésükkel meglábortgatják családjukat. Éktelen szidalmak, erkölcstelen beszédek reggel, késő este zavarják a körülakók nyugalmát és jóérzését. A városi tanács a panaszbeadványt saját hatáskörében leendő intézkedés végett kiadta a rendőrkapitányi hivatalnak.

* **Tolvaj cselédleány.** *Vágó* Amáliának az a megrögzött rossz szokása van, hogy ha csak teheti, nem az ajtón megy be, mint más ember, hanem rendesen az ablakon. Ez még nem volna olyan nagy baj, hanem e sporttal együtt jár holmi mis-másnak eltűnése is. A mult évben már 8 hónapot ült börtönben e rossz szokásáért, *Vágó* Amália s csudálatos, hogy rossz szokása a börtön levegőjének hatása alatt az ellenkező végzetekbe csapott át, mert itt meg az ablakon kifelé mászni tett kísérletet. Alig ülte le azonban a rendbéli hónapokat, már ismét elővette a régi hajlama s *Hegedüs* Géza városi pénztáros ablakán befelé mászotts midőn észrevéttetett, azon naiv feleletet adta, hogy az ott lakó cselédleány barátnőjét akarja meglátogatni. Látogatása olyan hirtelen észrevéttetett, hogy csak egy értéktelen tárczát, csékély tartalommal tudott csak eltenni.

Elszánt hajadon.

A *Félix-fürdő* volt színhelye legutóbb egy megrázó tragédiának indult, de fele útján félbenmaradt társadalmi drámának. A dráma természetesen a viczinális vasut körül fordult meg; azon viczinális körül, amely kajánul faképnél hagyja az utazni szándékozó fürdőző emberiséget; azon viczinális körül, amelynek kalauzai típusai lehetnének az igazi máv. konduktoroknak.

Történt pedig, hogy vasárnap délelőtt, mikor a 11 órás kávémasina nagy lassan felkapaszkodott a Félix-fürdői állomásra, az állomásnál azután lélekzet-fogytán megállott, de csak azért, hogy kiteve utasait, vig füttyszóval visszafelé induljon és az utazni óhajtok oroszlánrészét ott, a százados fák tövében faképnél hagyja, valami váratlan fordulat okozott hirtelen riadalmat és zür-zavart. A sürgőforgó utas publikum soraiból kivált egy fiatal paraszt leány s habozás nélkül végigtényerelt a sínpáron, az indulófélben levő vonat előtt. Képzeltető a masinista elképedése. A kávépörkölő velőtrázó füttyszót és borzalmas dohogást hallatott és — megindult visszafelé.

Közben azután az elszánt hajadont kezelés alá vette a fürdő két hetese. Ám a 16 esztendő, de annál inkább elszánt hölgy semmi áron sem akart a sinekről tágitani. Görcsösen belesimpajkodott az egyik sinbe és elszántan rebegé:

— Sohasem huzkodjanak engem; ugys megölöm magam, ha most nem engedik is!

A helyzet drámai voltát növelte azon körülmény is, hogy a halálra szánt hajadon szoknyájába egy aranyos kis baba is belesimpajkodott.

Az enivaló csöppesség is erősen siránkozott a tragikus állapotban. De végre is két hetesben több van, mint pusztán egy maroknyi erő. Ennélfogva fel is cibálták a végzetes hajlamu hajadont a sinekről. Kiderült azután, hogy nem boldogtalan szerelem, sem a síró kis baba indító okai az öngyilkossági kísérletnek, hanem némi magán elkeseredettség.

A kis baba pedig egy fürdővendég-családnak szemefénye. Így tisztulván a helyzet, a hajadont az egyik hetes — kellő udvariassággal bár, de annál határozottabban — karon fogta és haza kísérte a fürdőbe.

De a mi legsikerültebb a dologban, az bizonyára azon fordulat, a mely dráma-szülte jegedt borzadály alatt előállott.

Az élelmes utasok ugyanis — felhasználván a tehetetlenül veszteglő viczinális álldogálását, valamint a néző publikummá alakult kalauzok szájtató béméskodását — hirtelen megrohanták a viczinálist és megtöltötték azt, de színültig.

Mire az öngyilkossági dráma lebonyolult, adigra már nem volt kit — mint utast — gorombán visszakergetni a kalauzoknak a felszállási alkalmatosságokról.

Igy azután az így helyhez jutott publikum viharosan megélezte a derék hajadon elszánt életmentőit, sőt akadtak egyes lelkesültek, akik hangsúlyozták, hogy az utazó közönségtől legalább is illendő dolog lenne, ha a derék hajadonról hálával emlékeznek meg, és — nyomban gyűjtést indítottak a derék hajadon javára kiházasítási célból.

Ám a gyűjtés eredménye függőben maradt, mert a dühös masinista megrántotta a csengő zsinórját; mire azután rekedt, ideges visítás hallatszott, a zsufolásig megtelt vonat pedig lassu csamogással megindult Nagyváradi felé.

MULATSÁG.

Kaszinó-bál Vaskóhn. Mult hó 31-én kitűnően sikerült táncmulatságot rendezett a vaskóhi fiatalság a kaszinó-egylet könyvtára javára. A mulatságon részt vett vaskóh és az

egész környék intelligenciája s mulatott festelenül, jókedvvel kivilágos viradtig. A jelenvolt hölgyek közül tudósítónknak a következőket sikerült feljegyezni:

Leányok: Györy Irma, Györy Janka, Kárrász Olga (Temesvár), Horth Margit (Nagyvárad), Molnár Ilonka, és Molnár Bösbe (B.-pest), Rednik Vilma, Sárközy Matild (Szentés), Szilágyi Mariska stb.

Asszonyok: Drágány Sándorné, Györy Gézáné, Feketéné, Horth Józsefné, (Nagyvárad), Ferencsik Ödönné (Nagyvárad), öz. Dr. Mark grófnő (Jászberény), Molnár Imréné (B.-pest), öz. Nouvier Imréné (B.-pest), Somogyi Gézáné (Kistyór), Rednik Gáborné, Szmazenka Ernőné (N.-várad), Szalay Etelka (Czegléd).

TANÜGY.

Iskolai értesítő. A nagyváradai orth. izr. hitközség költséget nem kimélő díszes kiállítás értesítőjét vettük *Gábel* Jakab igazgató összeállításában. A vezető cikkben fejtegetett elvet a leányok vallásos és hazafias neveléséről bizonyára más vallás követői is magukéva tehetik, nemkülönben követendő lenne az a példátlan áldozatkészség, melylyel az orth. izr. hitközség iskoláit berendezte. Kár, hogy az értesítőnek, holmi »Cicero prodomo sua« fele áradások értékét csökkentik. A közlött kimutatások szerint az összes váradai közép és elemi iskolákba összesen 502 orth. zsidó vall. tanuló iratkozott be, a leányiskolákba pedig 438 u. i. vall. leány volt beírva.

IRODALOM.

Csalogató.

Bizonyára sokan vannak Nagyváradon, akik a tőkepenzések osztályába sorolnak pusztán azon az alapon, mert néhány hónappal ezelőtt egy züllőncz-könyvet röpittem világá.

Csodálatosképpen csalódnak pedig mindezen és tisztelettel említett felettiek.

Igaz, hogy a »Singalériák« rohamos elfogyának indultak s csupán 50 darab maradt meg a sok százból, mutatóul a kései utókornak; igaz továbbá, hogy első fecskenél, mint könyvnél nem kívánhat többet az ember, mint szerző; igaz végül, hogy az ilyesminél mindig az erkölcsi siker a mérvadó és nem a nyomda kielégítendő követelése.

Ámde tapasztalataim vannak már a könyvészet terén is.

És mint tapasztalt, öreg könyvész, megvagyok győződve 3 dologról.

És pedig:

1. Legjobb, ha az ember — nem ad ki könyvet;

2. De ha már kiad, ne Nagyváradon adja ki;

3. És ha már Nagyváradon adja ki, ne arczképpel adja ki.

Okulva tehát tapasztalataimon:

1. Újra kiadok egy könyvet;

2. Itt adom ki, Nagyváradon;

3. Arczkép helyett önéletrajzzal fogom fűszerezni a diszkönyv beltartalmát. (Ez — úgy gondolom legalább még az arczképnél is botrányosabb műmelléklet lesz).

Biztosíthatom azonban Önöket arról, hogy ebben a könyvben nem tárczákat, nem apró anekdota-szerű történetecskéket és főleg nem singaléz dolgokat találnak, hanem egy határozottan komoly és tisztes regényt.

A változatosság gyönyörködtet. Így tehát a zöld tárczák és a tótágast álló anekdoták helyett feltalálom Önöknek egy, egy enivaló, de elég érdekes, mind e mellett mindig modern formájú regényt.

Ezuttal sem árulok zacskóba cziczát.

Hat tárczát olvashattak; mind a 6 ezt a címet viselte:

Az én csillagom.

Nos képzeljenek még 6 ehhez hasonló tárczát és kombinálják ki mindezen — immár 12 tárczából — az én első regényemet.

Szóval:

Az én csillagom.

rövid idő multán regényem fajulva hagyja el a *Szent-László-nyomda* gázra berendezett sajtoló gépjét.

Megjegyzem, hogy a könyv 2 korona mellett árult.

Ám — és ez a szenzációs fordulat — na 200 olyan halandó akad, aki előfizet, az esetben a könyv ára nyomban lesz 1 koronára, (természetesen csak az előfizetők részesülnek ebben a soha nem álmított árleszállításban).

Tünődöm, vajjon mit mondjak még?

Nem mondok semmit.

Tessék előfizetni.

Ha nem tetszik előfizetni, tessék előfizetőket gyűjteni.

Ha ez sem tetszik, akkor hát tessék másokat inspirálni, hogy előfizetőket gyűjtsenek.

Ha pedig mindez nem tetszik, akkor igazán nem tudom mi a manóban gyönyörködik a mai művelt olvasó közönség.

Ezzel vagyok várakozásteli hívük:

Buksy.

Magyar Sion egyházirodalmi folyóirat hetedik füzetét kaptuk a következő becses tartalommal: Dr. *Kereszty* Viktor az esztergomi papoevelő intézet tanára »*Noblesse oblige*« czimen reflexiókat ír dr. *Szekely* István nagyváradai theologiai intézeti tanár egyetemi tanárává történt kinevezéséhez. A füzet további tartalma a következő: Honnan ered a szociálizmus? Dr. *Rott* Nándortól. A keresztény hit boldogító fénye. *Nyögér* Antaltól. Vándorlások a szomszédban. *Felhévíztől*. Hagyományok a bünbeesésről. *Erhardt* Vikortól. *Vegyes közlemények*. Megjelenik Esztergomban. Nyomatott Buzárovits Gusztávnál. Ára egész évre 6 frt.

SPORT.

A kerékpározók figyelmébe. Az »Aradi Meteor kerékpár Club« által f. hó 7-én rendezendő nagyobb szabású országúti versenyek alkalmából a »Nagyváradai Kerékpár-Egylet« hivatalos átrándulást tervez *Aradra*, 114 klmtrre. Főhivatnak tehát az egylet t. tagjai, hogy teljes egyesületi egyenruhában a kirándulásban minél számosabban résztvenni sziveskedjenek.

Indulás vasárnap reggel 3 órakor a Szilárd-téri Müller czukrászdától történik. Ugy az átrándulásra, mint az aradi versenyekben való részvételre az I. menetparancsnoknál jelentkezhetni. Itj. *Rimanóczy* Kálmán, I. menetparancsnok.

SZINHÁZ.

Az államtitkár ur.

A szellemes franczia vigjáték telt házat csinált tegnap este.

A telt házban különben jórészt közreműködött az a körülmény is, hogy a váradai publikum egyik kedvence, már a hölgy publikum kedvence, *Fenyvessy* Emil vendégszerepelt.

Bizonyos dolog, hogy tegnap esti szereplése korántsem valami oszlopos alkotás; nem is láttunk tőle egyebet, mint tulságosan nyugodt, tulságosan óvatos és tulságosan hideg ruét.

És — őszintén megvallva — a tegnap esti sikereiről nem is szólunk, miután úgy véljük, hogy azután fogja még a spontán tetszést kivívni a szinkörben.

Annai kétségtelen, hogy elegáns alakot, rutinus szalon színészt adott alakításában; de egészben véve hideg, gyöngye és szürke volt az az államtitkár ur.

Igy, nem látván semmi különösebb dolgot a czimszerep megszemélyesítőjénél, örömmel konstatáljuk, hogy annál elevenebb, élettellesebb és közvetlenebb dolgot láttunk a társulat több tagjától.

Nevezetesen és első sorban *Laczkó* Arankától (*Mariolléné*), aki nem csupán a szerző szellemes mondásaival hatott, hanem rendkívül jóízű játékaival, különösen pedig komikus mimikájával.

Olyan komikát láttunk tőle, hogy bizvást fényes alakító képességére és sokoldalúságra

vall. Kétségkívül ő játszott tegnap este a legnagyobb belső sikerrel. Rendkívül nagy előnynek tudjuk be, hogy nem mosolygott, holott a többi szereplők éppen e helyén nem való derülésekkel rontottak a humoros hatás minden jóságán.

Valósággal kabinet alakítást produkált *Tompa* (Lambertin), aki különösen a harmadik felvonásban csinált meg egy páratlanul jó jelenetét. Ezért az egy jelenetért szívesen megbocsátjuk neki, hogy egy némely mondókáját valósággal amerikai gyorsasággal fujta el és abból kifolyólag némelykor meg is bicsaklott a nyelve.

Szentgyörgyi Pingoinjáról nincs mit mondanunk: *Leővei* Bunel-jével együtt a legjobb alakítások közé tartozik.

Vendrei (Bouquet) ismét fényes alakításával örvendeztetett meg bennünket.

Miklósi I. (Susanne) kifogástalanul jó volt és a második felvonásban kitűnő.

Marosi A. epizód szerepében jeleskedett. *Bartos* és *Hornyánszky* szintén.

Iványi bámulatosan agyonütötte kised szerepét. A rendező pedig határozottan babért érdemel a második felvonás gyalázatos diszletrendezéséért.

Nem különben a kortina huzogató, aki szegény *Váradit* (Gentil) nem engedte szóhoz jutni, hanem eléje gördítette a függőnyt. Sugó dominált. —i.

Szinkőri hírek. »Az öreg«, Follinus Aurél eredeti vígjátéka kerül ma csütörtökön színpadra Fenyvesi Emil második fölléptével, a melyben a művész egyik legsikerültebb alakítását mutatja be. Nagyobb szerepeket játszanak még Baróti J., Hatala Gy., Kissné, Laczkó A., Miklósi Ilona, Solti H., Váradiné, Bartos, Iványi, Leővei, Pataki, Tompa, Szentgyörgyi, Váradiné és Vendrei.

Igazságszolgáltatás.

Híves gyilkos. *Budai* János pákozdi vagyonos gazda-ember sokat czivódott a feleségével, egy szemrevaló menyecskével, mert gyanakodott, hogy felesége másokkal viszonyt folytat. Féltékenységet csak fokozta, mikor neje többször arról szólott neki, hogy Székesfehérvárra megy szolgálatba. Ekkor elhatározta, hogy elpusztítja a hűtlen asszonyt. A múlt nyáron egy heves családi jelenet alkalmával bicskát rántott elő *Budai* János s az asszonyra rohanva:

— Pokollá tessed az életem! Ezért megöllek! kiáltott s halálra szurkálta az asszonyát.

A székesfehérvári kir. törvényszék szándékos emberölés büntette miatt 15 évi fegyházra ítélte el *Budai* Jánost. Apósát pedig keresetével, melyben az elhunyt leánykori gyermeke részére tartásdíj megállapítását kérte, elutasította. A budapesti kir. ítélőtábla ma *Tolnay* Antal előadása alapján helybenhagyta a törvényszék kiszabott büntetését, de a gyermektartás iránti keresettel pedig polgári perre utasította a meggyilkolt asszony atyját.

REGÉNY-CSARNOK.

AZ UTOLSÓ PRÓBA.

Németből: GUSZTÁV. 1.

Hátall állott a tűznek, szemeit lesütötte, egészen elmerült gondolataiba. Ugyanilyen álmodzóknak látszottak azok a kis kutyák is, amelyek körülötte heverték. Lábánál három borzifogó — Ram, Charlie és Hip — erősen horkoltak, jobb felől egy kölyök kutya, balfelől az ügyes borzifogó Chekie és a fehér Crinkle,

juhász kutya, amelyek minden perczen készek voltak arra, hogy összemarakodjanak.

Az óra félháromat ütött és e hang zavarta fel *Dynecourt* urat álmodozásából. — Bosszúsan gyűrte össze a levelet, melyet kezében tartott és türelmetlenül dobantott lábával. E váratlan, heves mozdulatra minden kutya felugrott és szemrehányólag nézett urára. Ez azonban rájuk sem hederített, hanem ismét ábrándosan nézett maga elé.

E pillanatban kinyílt az ajtó, s egy gyászruhás csinos leány lépett be. A leírások unalmasak, azért tehát én sem írom le hősnőmet, hanem e helyett kérem az olvasót, hogy képzelje maga elébe a világ legcsinosabb teremtesét, a ki kedves, vidám, elbájoló. *Cynecourt* ur 26 éves volt és nagyon szerelmes. *Hamilton* *Georgie* 17 éves és ő is nagyon szerelmes. Azonban míg a fiatal embert *Georgie*t szerette halálosan, addig a leány csak az életet szerette, a természetbe volt szerelmes.

Mikor belépett, barátságosan mosolygott. — Nagyszerű hírt hoztam neked! — szólott ragyogó szemekkel. — A *Polly* 5-öt kölykezett — — mindegyik olyan édes! Egészen barnák a legkisebb folt nélkül!

— Igazán?
— Igazán? Milyen lelkesedés! Mi lelt téged, *Dary*? Valami kellemetlenség ért, tudom, azt meg biztosra veszem, hogy az a levél az oka. Mennyire gyűlölök mindenféle levelet!

— Igen ez a levél az oka! — felelte a fiatal ember leverten — Nagybátyád *Greaves* *János* írja, hogy ezentúl nála kell laknod.

— Olyan nincs! — szólott *Georgie* gyorsan, — Semmiesetre sem. Szabad kérdeznem, ki adta neki ezt az okos tanácsot? Hát nem jó nekem már itt lenni!

— Ez mind igaz! — felelt az, a szerencsétlen levelet még jobban összegyűrve — ámde nagybátyád nem úgy gondolkodik és azt mondja, hogy tovább itt nem maradhatsz!!

— Nem-e! A hazámban? És miért nem?
Dynecourt ur nyugtalanabb lett és szidta magában a nagybácsit, aki ilyen nehéz feladattal bízott rá.

— Látod, két hónappal ezelőtt még egészen más volt — kezdé végre vontatottan. — Még akkor élt szegény *Hilgard* nénéd és ... természetesen te nála voltál ... és ... most már azonban *Stockesné* nincs többé és nagybátyád attól fél, hogy az emberek nyelvükre vesznek, ha ... ha ...

— Miért nem beszélsz érthetőbben? — szakította félbe a leány türelmetlenül. Borzasztó az a vonakodás. Nem, ne is beszélj többet egy szót se, mindent értek. Mi lesz belőlem a világban!? — kiáltott egy székre dőlve.

A fiatal ember halgatott, szöke bajuszát simogatva, meglátszott rajta, hogy szavakat keres.

— Semmi esetre sem megyek *Maud* nénihez — folytatá *Georgie* határozottan, — arra ugyan nem bír rá semmi. Egyszer voltam ott egy hónapig, nem is megyek többé. Hogy is ne mindég csak a *Julia* kényelmét keressém. Szélségeit tartsam szem előtt, aztán meg, hogy úgy bánjanak velem, mint egy gyerekkel. Köszönöm szépen! *Maud* néném ki nem állhatom! *Dary*! engedj meg, hogy itt maradjak, mit árt az neked, hadd beszéljenek az emberek, a mi nekik tetszik.

(Folyt. köv.)

TAVIRATOK.

Vilmos császár és neje utazása.

Budapest, aug. 3. (Saját tud. táv.) Potsdamból távirják: A császári pár tegnap este 10 óra 50 perczkor Wildpark állomásra érkezett és kocsin az új palotába hajtatott.

Arany László temetése.

Budapest, aug. 3. (Saját tud. táv.) Arany László temetése ma ment végbe óriási részvét mellett. Arany János, a hallhatatlan nevű költő fiának végtisztességén a fővárosban időző jeleseink részt

vettek. Különösen az íróvilág kitünőségei jelentek meg nagy számban. A magyar földhitel intézet személyzete is részt vett volt igazgatójuk temetésén.

A walesi hercegné Kopenhágába.

Budapest, aug. 3. (Saját tud. táv.) Londonból sürgönyzik: A walesi hercegné tegnap este Kopenhágába utazott.

A román király Oroszországba.

Budapest, aug. 3. (Saját tud. táv.) Moszkvából távirják: A román király tiszteletére adott tegnapi ebéden *Sergius* nagyherceg francia nyelven pohárköszöntőt mondott a román királyi párra és a trónörökösre, valamint Románia virulására.

Károly király erre szintén francia nyelven következőleg válaszolt:

»Kérem császári Fenségedet, fogadja kedves szavaiért élénk köszönetemet és azt a biztosítást, hogy a moszkvai meleg fogadtatás engem mélyen megindított. A szent város meglátogatásával, ahol lépten-nyomon évszázadokra visszanyúló dicső emlékekkel találkozunk, ahol Oroszország szíve dobog, régi vágyam teljesült és annál szerencsésebbnek érzem magamat, mert találkoztam itt a vitéz granátusokkal, akik *Ozmán* basát legyőzték és megpecsételték ezzel *Plevna* elesését. Mély hála tölt el engem a császár Ő Felsége irányában azokért a figyelmességekért, amelyekben részesített. Az ő egészségére emelem poharamat és szívem mélyéből a legzavartalanabb boldogságot kívánom Ő császári Fenségöknek. A császár Ő Felsége éljen! A császárné Ő Felsége éljen!«

Sergius nagyherceg pohárköszöntője után a zenekar a román, *Károly* királyé után pedig az orosz himnuszát játszotta.

Enyedy Lukács Franciaországba.

Budapest, aug. 3. (Saját tud. táv.) *Enyedy* Lukács orsz. képviselő ma hosszabb tartózkodásra Franciaországba utazott.

Tűz egy petróleum bányában.

Budapest, aug. 3. (Saját tud. táv.) Dunquereből távirják: A dunquerquei petróleum bányák reservoirjaiban tűz ütött ki, amely nagy mérveket ölthet. Eddig már 3 robbanás történt, mely alkalommal egy ember életét vesztette. Jelenleg a tűz mind hevesebb lesz. Több ház vesztélyben forog. A legutolsó robbanás nagy pánikot idézett elő, mely alkalommal több ember megsebesült.

Megválasztott képviselő.

Balassa-Gyarmat, aug. 6. (Saj. tud. táv.) Gróf *F o r g á c h* Antal egyhangúlag képviselővé választották.

Az 5. dzsidás ezred jubileuma.

Budapest, aug. 3. (Saját tud. táv.) Varasdról távirják: A reggeli után *K i w i s c h* lovag ezredes a törzstisztekkel a polgárság küldöttségét fogadta, amelyet *Breitenfeld* polgármester vezetett, aki a város nevében átnyújtott egy diszserleget

és emlékiratot. Az ezredes szívélyes köszönetet mondott a polgárság rokonszenvének bizonyítékaiért. Este 9 órakor az egyenruhás polgártestület fáklyásmenetet rendezett, amely végig vonult a fellobozó városra, ami alatt a polgárok a jubiláló ezredet lelkes ovációban részeltették.

Telgy ravatalon.

Budapest, aug. 3. (Saját tud. táv.)
Az éjjel 1 órakor halottas ágyából korporsóba tették T e l f y kihült testét és kiszállították a kerepesi-uti temető halottas házába. Temetése ma ment végbe nagy részvét mellett.

A Dreyfus-ügy.

Budapest, aug. 3. (Saját tud. táv.)
Párisból jelentik: Az »Eclair« szerint Fabre bárónak Picquart ügyében folytatott vizsgálata még mintegy 14 napig fog tartani. A »Matin« emlékeztetbe idézi, hogy a fenytő rendőrbíróság ma tárgyalja Zola pörét, a melyet a »Petit Journal« ellen indított. A »Petit Journal« belforti távirata szerint Scheurer-Kestner kihallgatását befejezték. Scheurer-Kestner tegnap vlsszatért Rheinwaldenbe.

Az angol alsóház ülése.

Budapest, augusztus 3. (Saj. tudósít. táv.)
Londonból távirják: Az alsóház tegnapi ülésén 178 szavazattal 40 ellenében elfogadta a grammatikai költségvetést. A külügyi hivatal költségvetéséről szóló jelentés tárgyalásánál Curzon államtitkár a kormány politikáját védelmezte. A »nyitottajtók« sehoh sincsennek bezárva, sem Mandsuriágban, sem Santungban, sem a francia szférában. Santungban ugyan Németország részére kiváltságos, de nem kizárólagos bányá- és vasuti privilégiumok vannak biztosítva. Curzon felsorolta az Anglia részére biztosított koncessiókat, a melyeknek előnye hasonlíthatatlanul nagyobbak az Anglia összes riválisai által elért előnyöknél. Anglia befolyása Pekingben nincs csökkenőben, hanem igen nyomós.

A kelet-ázsiai kérdés.

Budapest, aug. 3. (Saját tudós. távirata.)
Londonból sürgönyzik: A »Times«-nek Shangai-ból kelt jelentése szerint Tien-Csin és Vuacan alkirályait császári rendelettel megbízták, hogy a tav-tai sheng-gel közösen vezessék a vasuti ügyeket.

KÖZGAZDASÁG.

Fogyasztási szövetkezet.

(Folytatás.)

Az eddigiekben körülményesen vázoltva voltak azon okok, melyek a f. szövetkezet megvalósítását községenként, vidékenként sürgetővé teszik.

De miként történik éppen a megvalósítás, a szervezés?

A falusi nép bizonyára első kötelességének ismeri az esetben, ha e tárgyról már kellő fogalmi vannak s ez ügyet megbízták — a szervezés munkáját a falu intelligens, nagytekintélyű tagjaira bizni. Ha ez nem történik, ugy a falu intelligenciájának kell közbelépni, felvilágosítást nyújtani a népnek, megértetni vele nehéz helyzetét ennek okait s be kell előtte kézzel fogható példákkal bizonyítani a f. szövetkezetekkel járó előnyöket. Ha mindez sikerül, ugy már az alapítás munkája nagyrészt készen van. Mert nem a tisztikar választás s többféle funkció itt a fődolog, hanem a kellő meggyőződés keltése az ügy iránt s a vezetőkben pedig az önzetlen működés.

Mindenekelőtt egy aláírási iv készítendő, melyben megjelölendő a cél, melyre az aláírás történik s aztán rovat nyitandó a sorszám, név, üzletrész száma, értékének bejegyzése részére. Ezen iv aláírandó kellő felvilágosítás és megmagyarázás után mindazokkal, a kik erre kellő hajlandóságot mutatnak. Az erőltetés, [vagy] csak a kapacitálás teljesen czéltalan dolog egy ilyen ügynél. Az aláírással egyidejűleg bizonyos csekély összeg is beszédendő a szervezés költségeire.

Ha már kellő számu tag gyűlt össze, akkor a körülmények hű, pontos leírásával az aláírási iv a »Hangya« központnak küldendő be, mely aztán az egész ügyet tovább vezeti. Nevezetesen megállapítja az alakuló közgyűlés idejét, erre leküldi hivatalnokát, ki felügyel a tárgyalás menetére, az egész alakulást vezeti, a megválasztott tisztviselőket teendőikre beoktatja, a szükséges dolgokkal ellátja. Csak a kezdeményezés munkája, illetve, a szándék, a komoly akarat az alakulóké, csak ezeknek kell meg lenni s a többi bonyodalmas munkálatot már tapasztalt kezek vezetik.

Az alakulásnál kiválólag ügyelni kell arra, hogy az összetartozandóság érzete, az egyenlőség elve megmentessék s ez egyesület ne legyen tárgya, eszköze osztály vagy felekezeti harcoknak, mely az egész ügy sikerét, felvirágzását veszélybe döntené. A szavazás egészen mellőzendő volna, hogy a tisztviselőket valóban a közbizalom állítsa azon helyre, melytől a község anyagi boldogulása nagyrészt függ.

Igen tanácsos azonkívül az alakulást bizonyos ünnepeyeséggel kötni össze, valamelyes felolvasással, melyen a szövetkezés célja, feladata népies modorban fejtegetetnék.

(Vége következik.)

A főváros szállói. A szálló és gyümölcs-termelési bizottság tegnap Hermann tanácsnok elnöklésével a főváros szállótelepén ülést tartott, amelyen konstatálták, hogy a jégverés az előirányzott szállótermés mennyiségének kétharmadrészét pusztította el. A jégverés következtében az ojtványok is szenvedtek, ugy, hogy nem sokkal több maradt, mint amennyire magának a fővárosnak szüksége van. Természetes, hogy ennek folytán az idén sokkal kevesebb ojtvány kerül eladásra, ami a szállótelep budgetjére nem csekély befolyással lesz.

Reich Jenő s Társa

Tőzsde jelentése.

— A »Tiszántul« eredeti távirata. —

Határidők.

Budapest, augusztus 3.

Buza őszre	8.18
Buza tavaszra	8.35
Uj tengeri	4.17
Tengeri augusztusra	4.78
Rozs őszre	6.48
Zab őszre	5.32

Értéktőzsde.

Az irányzat szilárd.

Budapest, augusztus 3.

Salgótarjáni	632.—
Waggon-kölcsön	244.—
Villamos vasut	258.—
Osztrák hitel	364.—
Magyar hitel	397.75
Allamvasut	362.25
Déli vasut	78.—
Rimamurányi	252.—
Magyar jelzálog	250.—
Magyar leszámitoló	262.—
Iparbank	104.50
Budapest közuti	391.—
Kereskedelmi	1435.87

B é c s, augusztus 3

Az irányzat szilárd.

Osztr. hitel	363.75
Magyar hitel	397.50
Allamvasut	358.25
Birodalmi márka	58.88

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1898. augusztus 3-án

Magyar aranyjárdék 4%	120.70
Magyar koronajárdék	98.90
Magyar vasuti kölcson aranyban 4 1/2%	119.15
Magyar vasuti kölcson ezüstben 2 1/2%	100.25
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	120.—
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	97.—
Italmérési jog megváltási kötvény	100.60

Horvát-szlavón földtehermentesítési kötvény	97.75
Magyar nyereséj-sorsjegy-kölcson	158.—
Tiszabályozó és szegedi sorsjegyek kölcson	139.25
Osztrák járadék papírban	101.70
Osztrák járadék ezüthben	101.50
Osztrák járadék aranyban	121.50
Osztrák korona járadék	101.—
1860. Osztrák államsorsjegyek	142.—
Osztrák magyar bankrészevény	905.—
Magyar hitelbankrészevény	397.—
Osztrák hitelintézeti részevény	363.10
Páris vista	361.60
Német birodalmi márka	58.80
London vista	119.75
Páris vista	47.52 1/2
20 márkás arany	11.75

SZERKESZTŐI POSTA

T. T. Helyben. Hónap végén van nálunk az ilyenféle leszámolás. Ha addig valami sürgős szükség fel nem merül, majd csak akkor fogjuk elhatározni az összeg rendelkezése célját.

C—n. Helyben. Más nevet tessék választani, mert Irma néven más munkatársunk szokott írni Üdvözet,

NAGYVÁRADI SZINKÖR.

Évadbérlet 91. szám.

Kisbérlet 89. szám

Páratlan.

Páratlan.

Ma csütörtökön, 1898 augusztus 4-én

a kolozsvári országos nemzeti színház személyzetével:

FENYVESI EMIL vendégfölldéptével:

AZ ÖREG.

Vigjáték.

Személyek:

Rélay Kálmán, magánzó	FENYVESI EMIL
Arthur (gyermek)	Tompa K.
Klára (gyermek)	Hatala Gy.
Bernáth István, sógora	Bartos Gyula
Özv. Szegfy Károlyné	Miklósi Ilona
Gombos Pál, gazdag házbirtokos	Vendrei Ferencz
Irma, leánya	Solti Helén
Kéri Tivadar, tőkepenzes	Leövei Leo
Hajnal Ilona	Baróti Irma
Törös Tihamér (ügyvédek)	Szentgyörgyi I.
Kárász Viktor	Pataky B.
Heves Béla, hivatalnok	Iványi A.
Hidegné	Laczkó A.
Csajkosné	Váradiné
Donáthné	K. Árpási Kata
Laczi, inas	Várad M.
Luiza, szobaleány	Miklósi Margit

Kezdeté fél 8, vége 10 óra után.

Holnap, pénteken

FENYVESI EMIL vendégfölldéptével:

TRILBY.

Színmű 4 felvonásban.

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Eladó szőlő.

A városhoz közel a sötét ág oldalon **Szántó Sándor** tulajdonát képező szőlő örök áron eladó.

Értekezhetni **Böszörményi Géza** ügyvéddel F ő ú t c z a 799 sz. a. 255 8 - 8

A Biharmegyei Takarékpénztár

házában Kossuth Lajos-utczán

2 másodemeleti lakás,

mely áll 2 szoba, konyha s tartozékaiból, azonnal vagy november 1-től kiadó.

VASUTI MENETREND.

Érvényes 1898. évi május 1-től.

Kolozsvár—Nagyvárad—Budapest.						Budapest—Nagyvárad—Kolozsvár.						Püspök-Ladány—Debreczen—Érmihályfalva.					
	Gy. v.	Gy. v.	Sz. v.	Sz. v.	V. v.		Gy. v.	Gy. v.	Sz. v.	Sz. v.	V. v.		Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	T. v.
Kolozsvár ind.	11 01	5 23	7 00	6 13	—	Budapest ind.	9 15	2 15	5 45	8 30	—	P.-Ladány ind.	4 06	1 31	6 00	2 29	6 05
B.-Hunyad >	12 20	6 40	8 37	7 54	—	Nagykátá >	10 20	3 25	7 54	10 16	—	Debreczen >	5 22	3 —	6 55	3 56	8 20
Csucsá >	12 52	7 09	9 19	8 32	4 49	Szolnok >	11 19	4 23	9 27	11 31	—	Érmihályfalva ér.	6 35	4 01	7 38	4 58	9 28
Bucsa >	—	—	9 33	8 51	5 13	P.-Ladány >	12 55	5 55	11 53	2 00	5 00	Érmihályfalva—Debreczen—Püspök-Ladány.					
Brátka >	—	—	9 50	9 10	5 38	Báránd >	—	—	12 07	2 12	5 17		Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Gy. v.
Rév >	1 34	7 47	10 08	9 30	6 13	Sáp >	†1 17	†6 15	12 24	2 27	5 38	Érmihályfalva ind.	6 36	11 09	5 35	9 14	8 13
Élesd >	†1 48	†7 59	10 25	9 48	6 42	B.-Ujfalu >	1 33	6 30	12 46	2 47	6 04	Debreczen >	3 37	12 36	8 15	10 27	8 54
Mező-Telegd >	2 01	8 11	10 42	10 07	7 10	M.-Peterd >	—	—	1 00	3 00	6 21	P.-Ladány ér.	5 13	1 45	9 45	11 28	9 48
F.-Vásárhely >	—	—	11 01	10 27	7 38	M.-Keresztes >	—	—	1 14	3 12	6 37	Debreczen—Nagy-Léta—Vértés.					
Várad-Velence >	2 25	8 32	11 10	10 37	7 51	Bors >	—	—	1 28	3 25	6 56		V. v.	V. v.		V. v.	V. v.
Nagyvárad ér.	2 31	8 38	11 17	10 44	8 —	Püspöki >	—	—	1 36	3 32	7 08	Debreczen i.	8 35	4 21	Nagy-Léta-	5 25	1 05
Nagyvárad ind.	2 38	8 43	11 32	11 04	2 22	Nagyvárad ér.	2 11	7 07	1 48	3 42	7 22	Sáránd >	9 28	5 06	Vértés ind.	—	—
Püspöki >	—	8 51	11 42	11 14	2 37	Nagyvárad ind.	2 18	7 14	2 06	3 58	1 22	H.-Bagos >	9 41	5 17	M.-Pályi >	5 47	1 30
Bors >	—	—	11 50	11 22	2 48	V.-Velence >	2 25	—	2 30	4 05	1 31	H.-Pályi >	10 05	5 41	H.-Pályi >	6 03	1 48
Mező.-Keresztes >	—	—	12 03	11 37	3 20	F.-Vásárhely >	—	—	2 41	4 16	1 46	M.-Pályi >	10 20	5 55	H.-Bagos >	6 18	2 05
Mező-Peterd >	—	—	12 15	11 50	3 38	M.-Telegd >	2 50	7 43	3 03	4 38	2 19	N.-Léta-	—	—	Sáránd >	6 40	2 29
B.-Ujfalu >	3 18	9 23	12 29	12 05	4 16	Élesd >	†3 04	†7 56	3 21	4 56	2 50	Vértés ér.	10 43	6 15	Debreczen é.	7 18	3 13
Sáp >	†3 33	†9 38	12 47	12 25	4 49	Rév >	3 26	8 18	3 45	5 20	3 32	Sáránd—Derecske, Derecske—Sáránd.					
Báránd >	—	—	1 01	12 41	5 13	Brátka >	—	—	4 06	5 43	4 08	Sáránd ind.	9 38	5 16	Derecske ind.	6 00	1 49
P.-Ladány >	4 05	10 06	1 34	1 19	5 31	Bucsa >	—	8 51	4 27	6 04	4 36	Derecske ér.	9 57	5 35	Sáránd ér.	6 20	2 09
Szolnok >	5 39	11 44	3 35	3 37	—	Csucsá >	4 16	9 06	4 53	6 31	5 03						
Nagy-Kátá >	6 34	12 41	4 45	5 07	—	B.-Hunyad >	4 52	9 37	5 32	7 16	—						
Budapest ér.	7 50	1 50	6 20	7 10	—	Kolozsvár ér.	5 55	10 37	6 59	8 33	—						

Nagyvárad—Szeged.				Szeged—Nagyvárad.				Nagyvárad—Arad.				Arad—Nagyvárad.			
	Sz. v.	Sz. v.	V. v.		Sz. v.	Sz. v.	V. v.		Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.		Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.
Nagyvárad ind.	10 20	4 25	7 30	Szeged ind.	3 45	10 25	6 40	Nagyvárad ind.	10 20	4 25	7 30	Arad ind.	5 10	11 20	9 35
Ósi >	10 30	4 36	7 44	H.-M.-Vásárhely >	4 44	11 05	7 57	Gyula >	12 21	6 34	10 21	Kurtics >	5 39	11 52	10 07
Less >	10 48	4 56	8 06	Orosháza >	5 39	11 54	9 38	Békés-Csaba >	2 23	7 17	4 32	Kétegyháza >	6 14	12 37	10 54
Gyapju >	10 56	5 04	8 18	Csaba >	7 00	2 33	4 50	Kétegyháza >	2 54	7 44	5 03	Békés-Csaba >	7 —	2 33	4 50
Cséffa >	11 0 —	5 12	8 29	Gyula >	7 27	3 05	5 26	Kurtics >	3 28	8 20	5 38	Gyula >	7 27	3 05	5 26
Szalonta >	11 26	—	9 08	Sarkad >	7 47	3 27	5 56	Arad ér.	3 55	8 47	6 05	Nagyvárad ér.	9 32	5 30	8 31
Kötegyán >	11 46	†	9 37	Kötegyán >	†7 56	3 39	6 09	Szombatság-Rogoz—Dobrest, Dobrest—Szombatság-Rogoz.							
Sarkad >	11 57	6 9	9 51	Szalonta >	8 23	4 10	6 47		Vegy. v.	Vegy. v.			Vegy. v.	Vegy. v.	
Gyula >	12 21	6 34	10 21	Cséffa >	8 42	4 34	7 18	Szombatság-Rogoz ind.	6 08	7 55	Dobrest ind.	4 22	6 36		
Csaba >	2 10	7 22	4 44	Gyapju >	—	4 42	7 29	Nánhegyesel >	†6 34	†8 21	Nánhegyesel >	†4 32	†6 46		
Orosháza >	3 10	8 32	5 50	Less >	9 04	5 00	7 51	Dobrest ér.	6 44	8 31	Szombatság-Rogoz ér.	4 56	7 10		
H.-M.-Vásárhely >	4 00	9 26	7 00	Ósi >	9 21	5 19	8 16								
Szeged >	4 35	10 20	7 55	Nagyvárad ér.	9 32	5 30	8 31								

Nagyvárad—Belényes—Vaskóh.				Vaskóh—Belényes—Nagyvárad				Nagyvárad—Gyoma				Gyoma—Nagyvárad.			
	V. v.	Sz. v.	V. v.		Sz. v.	Th. v. sz. sz.	V. v.		V. v.	Sz. v.	V. v.		Sz. v.	V. v.	V. v.
Nagyvárad ind.	3 50	2 40	—	Vaskóh ind.	4 30	2 30	—	Nagyvárad ind.	5 50	2 37	—	Gyoma ind.	3 40	2 40	—
V.-Velence >	4 05	2 51	—	Lunka-Rézbánya >	†4 42	†2 43	—	Ósi >	6 08	2 51	—	Déva-Ványa >	4 37	3 43	—
Félix-Fürdő >	4 32	3 13	—	Szudrics >	5 09	3 12	—	Uj-Palota >	6 24	3 05	—	Körös-Ladány >	5 13	4 25	—
Kardó >	4 50	3 27	—	Belényes >	5 37	3 52	—	Gyires >	6 41	3 17	—	Szeghalom >	5 40	4 56	—
Magyar-Gyepes >	5 50	4 17	—	Sonkolyos >	†5 58	†4 15	—	Körösszeg >	7 02	3 36	—	Véztő >	6 12	5 33	—
Tasádfő >	6 07	4 31	—	Belényes-Ujlak >	6 10	†4 27	—	Szakál >	7 39	4 05	—	Kót >	6 38	6 08	—
Drág-Cséke >	6 30	4 45	—	Borz >	†6 19	†4 37	—	Nagy-tóti >	7 55	4 21	—	Íráz >	6 52	6 22	—
Magyar-Cséke >	6 50	†5 —	—	Sólyom >	6 35	4 58	—	Komádi >	8 25	4 32	—	Komádi >	7 10	7 04	—
Dusesd >	†7 05	†5 12	—	Gyanta >	6 56	†5 19	—	Íráz >	8 42	4 49	—	Nagy-tóti >	7 22	7 13	—
Szombatság-Rogoz >	7 46	5 47	—	Hollód >	7 10	5 34	—	Kót >	9 19	5 14	—	Sakál >	7 48	7 49	—
Hollód >	7 58	5 58	—	Szombatság-Rogoz >	7 31	6 03	—	Véztő >	9 44	5 32	—	Körösszeg >	8 11	8 18	—
Gyanta >	8 12	6 11	—	Dusesd >	†7 55	†6 34	—	Szeghalom >	10 34	6 13	—	Gyires >	8 33	8 33	—
Sólyom >	8 38	6 36	—	Magyar-Cséke >	†8 07	†6 49	—	Körös-Ladány >	11 —	6 31	—	Uj-Palota >	8 47	8 53	—
Borz >	†8 53	†6 50	—	Drág-Cséke >	8 26	7 17	—	Déva-Ványa >	12 03	7 21	—	Ósi >	9 03	9 12	—
Belényes-Ujlak >	9 05	7 01	—	Tasádfő >	8 40	†7 33	—	Gyoma ér.	12 45	8 06	—	Nagyvárad ér.	9 20	9 30	—
Sonkolyos >	†9 18	†7 13	—	Magyar-Gyepes >	8 54	7 50	—	Nagyvárad—Érmihályfalva, Érmihályfalva—Nagyvárad.							
Belényes >	10 04	7 47	—	Kardó >	9 27	†8 31	—		Vegy. v.	Vegy. v.			Vegy. v.	Vegy. v.	
Szudrics >	10 27	8 09	—	Félix-Fürdő >	9 40	†8 45	—	Nagyvárad ind.	6 50	5 40	Érmihályfalva ind.	5 05	5 20		
Lunka-Rézbánya >	10 56	†8 21	—	V.-Velence >	10 01	9 09	—	B.-Püspöki >	7 17	5 57	Érselind >	5 37	6 01		
Vaskóh ér.	11 12	8 49	—	Nagyvárad ér.	10 11	9 19	—	Bihar >	7 44	6 20	Székelyhid >	6 14	6 46		
Székelyhid—Margitta, Margitta—Székelyhid								Paptamási >	8 13	6 48	Nagykágya >	6 27	7 00		
	V. v.	V. v.			V. v.	V. v.		Gyapoly >	8 29	7 03	B.-Diószeg >	6 42	7 20		
Székelyhid ind.	9 50	7 55		Margitta ind.	4 35	4 45		B.-Diószeg >	8 52	7 24	Gyapoly >	6 59	7 38		
Apátkeresztur >	10 46	8 41		Monos-Petri >	4 46	4 56		Nagykágya >	9 07	7 38	Paptamási >	7 24	8 04		
V.-Ábrány >	11 03	8 55		V.-Ábrány >	4 57	5 08		Székelyhid >	9 40	8 03	Bihar >	7 45	8 28		
Monos-Petri >	11 16	9 06		Apátkeresztur >	5 13	5 26		Érselind >	10 08	8 26	B.-Püspöki >	8 05	8 52		
Margitta ér.	11 28	9 16		Székelyhid ér. reg.	5 54	6 07		Érmihályfalva ér.	10 44	9 —	Nagyvárad ér.	8 21	9 09		

Menetdíj krban állami vasuton										Füüdő-vonatok.										
I. o.	II. o.	III. o.	Sz. v.	Sz. v.	Szept. 15-ig	Sz. v.	Szept. 16-ig	Sz. v.	Szept. 15-ig	Sz. v.	Sz. v.	Szept. 15-ig	Sz. v.	Sz. v.	Szept. 15-ig	Sz. v.	Szept. 15-ig	Menetdíj krban közuti vasuton	II. o.	III. o.
—	—	—	—	—	11 27	—	—	—	6 19	—	—	—	—	—	10 23	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	8 07	9 38	11 32	1 08	4 20	Nagyvárad	—	—	9 50	—	—	—	—	—	—	—
30	15	10	7 50	9 24	11 17	12 54	4 06	6 09	7 53	Nagyvárad vásártér	6 30	8 10	9 43	11 38	2 32	4 35	6 32	8 44	—	—
40	22	15	7 38	9 11	11 04	12 41	3 51	5 56	7 38	Várad-Velence	6 46	8 25	10 —	11 53	3 01	4 55	6 46	9 15	10	08
40	22	15	7 35	9 08	11 —	12 38	3 48	5 52	7 35	Rontó	7 01	8 37	10 14	12 05	3 13	5 09	6 59	9 29	30	25
40	22	15	7 24	8 57	10 42	12 27	3 35	5 35	7 23	Püspök-füüdő	7 06	8 42	10 19	12 10	3 18	5 14	7 04	9 34	30	25
										Félix-füüdő	7 22	8 56	10 37	12 26	3 33	5 31	7 20	9 51	30	25

A vonatok közlekedési ideje közép-európai idő szeritn van kitüntetve. — A vastagabb számok este 6 órától reggeli 5 óra 59 percig terjedő éjjeli időt jelentik. †-Atel jelzettek feltételes megálló helyek.